

Encomium in sanctum Joannem Chrysostomum

ΙΑ΄. Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην Χρυσόστομον.

α΄. Ἔδει μὲν, ὦ Ἰωάννη πάγχρυσε, τοὺς τῶν σῶν 96.764 ἐγκωμίων πειρωμένους ἐφάπτεσθαι, γλώσσης χρυσέης εὐμοιρηκότας, λόγον προφέρειν χρυσόρροον. Ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν σὴν ἔδει παρῆναι φωνήν· μόνη γὰρ ἂν ἑαυτῆς ἀξίως τῆς εὐφημίας καταστοχάσαιτο, καὶ ταῦτά γε νῦν. Σοὶ γὰρ τῷ ἐπὶ γῆς πρὸ ἐκδημίας συμβιοτεύσαντι, λήθη τῶν κατορθουμένων ἐν πρωτολογίαις ἑαυτῆς ὑπῆρχε κατήγορος. Ἀποκρύπτεται γὰρ πως τοῖς σοφοῖς τὰ σφῶν κατορθωμάτων, ὡς ἂν μὴ παραρῥυῆ τὸ εἶναι τῷ οἶεσθαι· ἀλλ' ἐπεὶ πατράσι φίλα καὶ τὰ τῶν παίδων ψελλίσματα, καὶ δύο λεπτὰ Θεῷ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἀβρῶν προσφιλέστερα· οὐ δυνάμει γὰρ, προαιρέσει δὲ μᾶλλον κρίνειν ταῦτα πέφυκε· πρὸς δὲ καὶ φιλοθέου ἀνδρὸς προτροπήν οὐκ ἀπωστέον· αἰδοῖος γὰρ οὗτος καὶ χάριτας ὅτι πλείστας πρὸς ἡμῶν ὀφειλόμενος· τῶν μὲν λόγων ἐφάπτομαι· ἀλλ' οὐκ ἀνέδην, οὐδὲ συστολῆς ἄτερ, ἀλλὰ τῷ δέει μὲν συστελλόμενος, καὶ σοι τῶν σῶν θείων τε καὶ ἱερῶν διδαγμάτων προφέρω τὰ ἀκροθίνια. Ἔσται γὰρ μοι τοιαύτην ὑπόθεσιν ἀνελίττοντι, ἐγγὺς μὲν ἀξίας ἐληλυθότι, οὐχ ὁ τυχῶν ἔπαινος, ἀπολειφθέντι δὲ ταύτης, ὃ μὴ παθεῖν ἄριστον, ἀλλ' ἀμήχανον, συγγνώμη ἥττη δικαίᾳ καθυποκύψαντι, καὶ μοι δίδου τὴν πυρίπνοον χάριν τοῦ Πνεύματος. Χριστοῦ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐχρημάτισας στόμα, ἐξάγων ἐξ ἀναξίου ἄξιον οὐχ ἓνα που ἢ δύο· τοῦτο γὰρ ἂν τις τυχὸν καὶ τῶν πολλῶν δράσειεν· ἀλλ' οἴκους ὄλους, καὶ δήμους, καὶ ἄστεα.

β΄. Ἀρξάμενος γὰρ ἐξ ἑαυτοῦ, καὶ σαυτὸν ὄντως Ἱερουσαλήμ κατασκευάσας πόλιν Θεοῦ ζῶντος εἰς κατοικητήριον θείου Πνεύματος, πανταχόσε γῆς, Ἐώας τε καὶ Ἑσπερίου λήξεως, Ἄρκτου τε καὶ Μεσημβρίας ἐπήλθες τῷ λόγῳ τὰ πέρατα, ὡς καὶ ἐπὶ σοὶ εὐστοχώτατα λεχθῆναι τοῦ θεσπεσίου Δαβὶδ τὸ θεῖον προαναφώνημα· Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Φοιτητῆς γὰρ γέγονας τῆς ὄντως αὐτοσοφίας τοῦ Χριστοῦ, τῆς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐνυποστάτου δυνάμεως, καὶ τοῦτον ἰχνηλατήσας ὅση δύναμις, καὶ μιμητῆς Θεοῦ γενόμενος ὡς ἀνθρώπῳ δυνατόν. Σὺ πέρατα γὰρ τὰ τῆς φύσεως Γάδειρα πάσης ἀρετῆς ἰδέαν ἐπὶ τῷ βαθυτάτῳ θεμελίῳ τῆς ταπεινώσεως ὠκοδόμησας, δι' ἧς μόνης καὶ Θεὸς σώζειν εὐδόκησε, καὶ ἄνθρωπος σώζεται. Οὐδὲν γὰρ ταύτης ἀσφαλέστερον ἔρεισμα. Ἡ δὲ ταπεινώσις ὡς ἐκ πίστεως παντὶ που δήλον. Πῶς γὰρ ἂν τις καθυποβαίῃ τῷ κρείττονι, μὴ πιστεύσας ὅτι κρείττων καὶ ὑψιστος;

γ΄. Λόγων δὲ πλήρης ὡς Λόγου θεραπευτῆς ἐγεγόνεις, δι' ὧν τὸν θεῖον Λόγον, καὶ ἐνυπόστατον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, διὰ Πνεύματος τῷ Πατρὶ ἐκήρυξας ὁμοούσιον, μονάδα σαφῶς εἰδέναι ἐν Τριάδι· προσκυνουμένην, καὶ Τριάδα εἰς μονάδα ἀνακεφαλαιουμένην, παράδοξόν τινα φέρουσαν τὴν ἕνωσιν τε 96.765 καὶ διαίρεσιν. Οὔτε τὸ ἐνιαῖον συγκεχυμένον, οὔτε τὸ τρισσὸν δι' ἅμπαξ διαιρούμενον· ἐν θατέρῳ δὲ συντηρούμενον θάτερον, ἐν τῇ ἐνώσει μὲν τῆς οὐσίας τῶν ὑποστάσεων τὸ ἐνιαῖόν τε καὶ τῆς φύσεως ἀπαράλλακτον. Ταῦτα πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐδίδαξας, μίαν θεότητα τρισυπόστατον ἐν μιᾷ τῶν αὐτῆς ὑποστάσεων ὀλικῶς ἡμῖν κοινωνήσασαν· ἡ δὲ ἐστὶν ὁ

Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγος, ὁ ἀπαθὴς παθητῆ φύσει ἐνούμενος, καὶ ταῦτα οἰοεὶ ὑφιστάμενος, καὶ τοῦ εἶναι ἀρχόμενος, σαρκούμενός τε καὶ παχυνόμενος, καὶ ὁ ἀπλοῦς τῆ φύσει φύσεως προσλήψει συντιθέμενος, καὶ διφυῆς ἀληθῶς γνωριζόμενος, ὡς δύο φύσεις φέρων μετὰ τὴν ἔνωσιν, ἐξ ὧν ἓν ἔστιν ἄπερ κηρύττεται· τελείως ἔχουσαν ἐκάστην κατὰ τὸν ὄρον τε καὶ λόγον τὸν ἑαυτῆς, τὴν μὲν ἀναρχόν τε καὶ ἄκτιστον, τὴν δὲ ἡργμένην τε καὶ ἐκτισμένην τὴν μὲν ἀπαθῆ, ἀόρατον, ἀναφῆ, ἀπερίγραπτον, τὴν δὲ παθητὴν τε καὶ ὀρωμένην, καὶ ἀπτήν, καὶ περιγραφτὴν· θελητικὴν ἐκατέραν, καὶ αὐτεξούσιον, καὶ ἐνεργητικὴν, αὐτὸς τοῦτο κάκεινο τελῶν, ὁ εἷς Χριστὸς, καὶ Υἱὸς, καὶ Κύριος· τῆς μὲν ὀργανικῶς λειτουργησάσης, τῆς δὲ δεσποτικῶς ἐνεργησάσης· ἐκατέρας τὴν οἰκείαν ἐνέργειάν τε καὶ αὐτεξούσιον κίνησιν ἐχούσης· αὐτοῦ δὲ τοῦ ἐνός τοῦτο κάκεινο τελοῦντος, δι' ἀμφοῖν τὴν ἡμῶν κατεργασαμένου σωτήριον ἀνακαίνισιν, ἐφ' ᾧ συμπαθῶς ἑαυτὸν κεκένωκε.

δ'. Ταῦτα μαθὼν ἐδίδαξας, καὶ τούτοις ἐποικοδομεῖν τὴν τῶν ἀρίστων ἔργων χρυσαυγῆ τε καὶ ἀργυροφειγῆ εὐπρέπειαν· ὡς ἂν μὴ τῷ κριτικῷ πυρὶ πλησιάσαντες φρυγανώδεις ὄντες ἀναλωθεῖμεν· πλεον δὲ καὶ πλεον καθαρθεῖμεν, δαπανώμενοι μὲν ὅσον κίβδηλον, καὶ καθαροὶ καθαρῷ τῷ πυροῦντι καὶ θεοῦντι συναιωνίζοντες. Τίς μοι δοίη γλώσσαν ἀξίαν τῆς εὐφημίας; Τίς με θεῖη ἀνὰ ἡμέραν τὴν ἔμπροσθεν, ὅτε ἠῦγει πῦρ θεῖον γλωσσοειδῶς τυπούμενον, ἐφ' ἐκάτερόν τε τῶν ἀποστόλων ἐνοειδῶς καὶ πολυμερῶς ἀναπαύομενον, ὡς ἂν τὸ ἐνιαῖον δόγμα τῆς πίστεως ἐν πολυσχεδέσει γλώσσαις καταγγελθεῖ συνάγον εἰς ἓν τὰ διεστώτα, καταλυθείσης τῆς πολυσχιδοῦς πλάνης, πρὸς ἣν κακῶς ὠμονόησαν οἱ πάλαι πυργοποιήσαντες, καὶ μισθὸν ἔλαβον τῆς ἀσεβείας τὴν συγχυτικὴν τῆς γλώσσης, καὶ δι' αὐτῆς τῆς γνώμης διαίρεσιν; Τίς μοι ταύτης μεταδοίη τῆς γλώσσης τοῦ Πνεύματος, ὡς ἂν τὰ τοῦδε τοῦ πνευματοφόρου ἀνδρὸς τὰ ὑπὲρ φύσιν ἐξαγγείλω πλεονεκτήματα; Ὡκεανὸς ἐνταῦθα παρήτω λόγων, νοημάτων τε ἄβυσσος, ἀλλ' οὐχ ὑπέικει λόγοις ἢ χάρις τοῦ Πνεύματος. Ὁ γὰρ ἄνευ τοῦ Πνεύματος βουλόμενος λέγειν τὰ τοῦ Πνεύματος, φωτὸς ἄνευ βλέπειν προαιρεῖται, καὶ σκότον ἔχει ποδηγὸν τῆς ὁράσεως. Διὸ πάλιν πρὸς αὐτὸν ἐπάνειμι τὸν νῦν εὐφημούμενον, ἐξ αὐτοῦ ὡς θεοῦ λαμπτήρος τὸν λύχνον ἀνάπτων τῆς γνώσεως, ὡς ἂν αὐτὸς εἴη τῆς εὐφημίας ὑπόθεσις, καὶ τῶν ἐπαίνων χορηγός.

ε'. Τίς μὲν οὕτω πολὺς ἐν λόγῳ καὶ μέγας ἐν φρονήσει, ὧν ἡ σύγκρισις ἀσύγκριτος, ὡς ἄδηλον εἶναι ποτέρῳ μᾶλλον οὗτος θαυμασιώτερος; Τίς οὕτω τύπος ἀρετῆς ἦν καὶ ὀρώμενος, ὡς μὴ δεῖσθαι λόγου πρὸς παιδευσιν; Τίς λόγων νιφάδας ἐξέχεε τοῖς ἔργοις ἐφεπομένης, ἐκ τούτων τε λαμβανούσας τὴν δύναμιν, ὡς καὶ ἐπὶ τούτου λέγειν, ὧν ἤρξατο ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ὃ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ μου Λουκάς φησιν ὁ θεσπέσιος, ἐξ οὗ τὸ εἶναι, καὶ τὸ εἶναι κεκλήρωται; Τίς πρᾶξιν ἐπῆλθε καὶ θεωρίαν, σαρκὸς τε ἡδονὰς πατήσας, ὡς ἄσαρκος, καὶ μετὰ Θεοῦ τὰ θεῖα σκεψάμενος; Τίς πίστει ὡς ψυχῆ τὰ ἔργα οἷα μέλη σώματος εὐτάκτως περιέθηκε καὶ ὑπέταξε, καὶ ἔργα πίστει ἐψύχωσε καὶ ἐζώωσεν, ὧν θάτερον θατέρου δίχα, ἄχρηστον καὶ ἀνόνητον, εἰ καὶ τῆ πίστει, οὐκ ἀπὸ σκοποῦ δοίη τις τὸ προτέρημα; Τίς οὕτω γαστριμαργίαν ἐξέωσε, δουλώσας τὴν δέσποιναν, καὶ φιμώσας μαιμάσσουσας εὐσεβεῖ λογισμῷ, αὐτοκρατῆς, οὗ θεραπευτῆς ταύτης γενόμενος;

ζ'. Καὶ τόσον αὐτῷ τῆς ἐγκρατείας τὸ περιὸν, ὡς λανθάνειν, εἴτε καὶ ὅ τι, καὶ ὅσον προσεφέρετο βρώσεώς τε καὶ πόσεως. Ἡ μὲν γὰρ φύσις ἐπίκηρος, καὶ τὸ σαρκίον ρευστὸν καὶ κινούμενον, καὶ ὡσπερ πνεύματος ἐνδεές· ἀναπνοῆς γὰρ ἄνευ ζῆν τῶν ἀμηχάνων, καὶ τῶν λοιπῶν οὕτω χρεῶν ἀναπληροῦσθαι τὴν ἔνδειαν. Τρία γὰρ τὰ

κενούμενα, ξηρόν, καὶ ὑγρόν καὶ πνεῦμα· ὧν ἕκαστου ἢ κατάλληλος ἀναπλήρωσις συνιστᾶν τότε τὸ σῶμα φυσικῶς πρὸς τοῦ κτίσαντος ὠρισταί. Ἄλλ' ἢ χάρις τοῦ Πνεύματος οὐχ ὑπέκει φύσεως ὅροις. Οὐ γὰρ ἐν ἄρτω μόνω ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένω διὰ στόματος Θεοῦ. Τίς οὕτω καθαρὸς καὶ ψυχὴν καὶ διάνοιαν πρὸς τῷ σώματι, ὡς μαρτυρεῖσθαι αὐτῷ καὶ τὸ πρὸς μίξεις ἠλίθιον; Ἄλλ' οὐκ ἠλίθιον ὄντως· οὐ γὰρ ἄλογον, οὐδὲ φύσεως τὸ ἀρρώστημα, λόγου δὲ ἐπικράτεια ἠνιοχοῦντος τὸ ἄλογον, καὶ πᾶσαν τὴν ἔφεισιν πρὸς Θεὸν ἀνατείνοντος, ἐφ' ᾧ καὶ δεδημιούργητο, ἀποστρεφόμενου μὲν τὸ λειῶν τῆς ἡδονῆς ὡς πυρὸς ὑπέκκαυμα, προαιρουμένου δὲ τὸ τραχὺ τῆς ἀρετῆς φέρον πρὸς ῥαστώνην αἴδιον. Οὕτως ἑαυτὸν συνεθίζων, ἐκ μικροῦ προβαίνων, ὡσημέραι ἀεὶ ἐγένετο ἑαυτοῦ ἐγκρατέστερος, ἕως τὸ πάθος ἐκοίμησε τέλεον, ἀσκητικῆ τέχνη τιθασεύσας καὶ δράσας ὑφήνιον, εἰς ἕξιν τοῦ ἔθους τῷ χρόνῳ καὶ προβάδην εἰς φύσιν ἐλάσαντος. Πόνος γὰρ θείας ἐπικουρίας τυχῶν, ἀπάθειαν χαρίζεσθαι πέφυκε.

ζ'. Τίς φιλαργυρίαν τῶν κτημάτων προαπεκτήσατο, μεθ' ἧς καὶ τὰ κτήματα, οὕτω ποθήσας τὸ μὴ ἔχειν, ὡς ἕτερος τὸ ἔχειν; Τῶν παθῶν τὸ ἔρεισμα, τῆς ἐλπίδος τὸ στέρημα, τῆς πίστεως τὸ ἀντίπαλον. Διὸ καὶ Παῦλος ἢ θεόφθογγος λύρα τοῦ Πνεύματος, τῶν ἀποστολικῶν γλωσσῶν τὸ πολύηχον στόμα, δευ 96.769 τέραν εἰδωλολατρίαν ταύτην καιρίως κατονομάζει. Ἄφεις γὰρ τις τῆς θείας προνοίας ἀφάψαι τῆς ἐλπίδος τὴν ἄγκυραν, τῶν χρημάτων τῆ συλλογῇ ἐπερείδεται. Ταῦτα τιθεὶς πρὸ τοῦ κρείττονος, ὡς ἀθάνατα βιωσόμενος, καὶ ὡς θάλασσα οὐκ ἐμπιπλόμενος, κἂν ὅ τι πλεῖστοι χρυσοῦ ποταμοὶ εἰσρέωσιν τε καὶ μέγιστοι, οὐχ εἴλετο τούτους ὁ νῦν εὐφημούμενος, ἀλλ' ἀπωσάμενος ἅπαντα, ἀυχεῖν πατρίδα εὐκλεᾶ καὶ περίοπτον τὴν Ἀντιόχου λέγω, καὶ τῆς ἐώας δεδεγμένην τοὺς οἴακας· γένος καὶ αἷμα περιβλεπτον, χρυσὸν, ἄργυρον, λίθους πολυτελεῖς, ἐσθῆτος ὅσον μαλακὸν καὶ περιδοξὸν ἄλλοις παραχωρήσας, πρὸς δὲ καὶ λόγου κλέος καὶ δυναστείαν.

η'. Φοιτᾶ πρὸς Μελέτιον τῆς Ἀντιοχείων Ἐκκλησίας τὸν πρόεδρον, ἄνδρα πλείστοις θείοις κομῶντα χαρίσμασι, βίῳ καὶ λόγῳ παντὶ περιηχούμενον· ὃς τοῦτον δεξάμενος ἔτος που ὀκτῶ καὶ δέκατον ἄγοντα, ἐραστής τε τοῦ κάλλους τῆς αὐτοῦ καρδίας γενόμενος, ὡς προβλεπτικῶ ὄμματι τὴν τοῦ νέου θεώμενος ἔκβασιν, τοῖς τε τῆς εὐσεβείας στοιχειώσας δόγμασιν, ἡθός τε καὶ τρόπον ἰκανῶς ἀποσεμνύνας, καὶ προγράψας τὸ κάλλος τῆς ἀληθείας, οὕτω διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας μορφοῖ ἐν αὐτῷ Χριστὸν, τὸν ὠραῖον παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὡς κάλλει ἐκλάμποντα τῆς θεότητος. Ἐτῶν ἦν ὡς τριάκοντα καὶ οὕτως ἅμα ἐν τῇ τελειότητι τῆς τε σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἡλικίας γενόμενος, καὶ τῶν θείων λόγων ἀναγνώστης προαχθεὶς ὁμοῦ καὶ διδάσκαλος, ῥύμη θείου ἔρωτος πρὸς τὴν ἔρημον μετανίσταται, σφριγῶσαν τὴν σάρκα καὶ φλοιδουσαν τοῖς πάθεσι καταμαράναι βουλόμενος, ὡς ἂν μὴ τὸ κρεῖττον δουλωθεῖ τῷ χείρονι. Ἄμφω γὰρ κατ' ἀλλήλων ἐπιθυμεῖ, καὶ ἡ φθορὰ τοῦ σκηνώματος εἰκότως τῇ ψυχῇ τὴν ἐπικράτειαν δίδωσι· καὶ τοῖς πέλας προσομιλήσας ὄρεσιν, ὀδηγεῖται πρὸς τινα πρεσβύτην, Σύρον μὲν τὴν διάλεκτον, τὴν δὲ γνῶσιν οὐκ ἰδιώτην, ἄκραν φιλοσοφοῦντα ἐγκράτειαν, καὶ τούτου τὴν σκληραγωγίαν τέτρασιν ἀποσημζάμενος ἕτεσιν, καὶ πάσης ἡδυπαθείας ῥᾶον περιγενόμενος, λόγον ἔχων τῷ πόνῳ συναμιλλώμενον, τῆς ἀδηλίας γλιχόμενος, ἐσχατιᾶς τινος ἐγένετο πάροικος, ἄντρον αὐχῶν καταγῶγιον ὡς ἀρετῆς παλαίστραν καὶ κονιστήριον.

Ἐνθα πόσους μὲν ἄθλους ὑποστάς κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν τὴν τοῦ Πνεύματος παράκλησιν ἀντελάμβανε; πόσας δὲ ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ θέμενος τῷ

Πνεύματι κατειργάζεται; ἐκ δυνάμεως προβαίνων εἰς δύναμιν, καὶ δι' ἀμφοῖν πράξεώς τε καὶ θεωρίας, ἅπαν Αἰγύπτιον νόημα τῆς ψυχῆς ἐξορίζων καὶ σώματος. θ'. Μωϋσῆς τις ἄλλος τῷ βίῳ δεδωρημένος, τὴν Αἰγύπτου καταλελοίπει τὸν τῆδε βίον, καὶ τὰ τοῦ βίου, καὶ τρόπον τινὰ ἔξω τοῦ βίου γενόμενος, εἶδε Θεὸν ὡς ἐν βάτῳ τῷ τραχεῖ τοῦ βίου ἐκλάμποντα· καὶ ὡσπερ ἐξ ἀκάνθης τὸ ρόδον, οὕτως ἐκ πόνων ἀρετῆς φυτὸν εὐῶδες εἰς ὁσμὴν τοῦ Θεοῦ φύεσθαι πέφυκεν. Οὕτω λυθεὶς τῶν χαμαιζήλων ἐννοιῶν, καὶ ἀφείς δίκην πεδίλων τὰ γήϊνα ἐν τόπῳ Θεοῦ, τῷ 96.772 ἰδίῳ νῶ γίνεται, καὶ ὁρᾷ Θεὸν ὡς ἰδεῖν δυνατόν, καὶ πάλιν εἰς Αἴγυπτον παραγίνεται, πλήθη πολλὰ τε καὶ ἄπειρα ἐξ Αἰγύπτου, καὶ τῆς πικρᾶς τυραννίδος Φαραῶ τοῦ κοσμοκράτορος, καὶ πρὸς τὴν ἄνω γῆν τῆς ἐπαγγελίας μετασησόμενός τε, καὶ μεταστήσων διὰ θαλάττης Ἐρυθρᾶς τοῦ θείου ὕδατός τε καὶ αἵματος, ἐν ἐρήμῳ τῶν παθῶν πολιτευσάμενους, καὶ Ἀμαλήκ ἐκκλίναντας χειρῶν ἐκτάσει ἐπαιρομένων σταυροειδῶς πρὸς τὸν ἐν σταυρῷ τὰς χεῖρας δι' ἡμᾶς ἐκτείναντα, ἐξ αὐτοῦ τε τὴν τροπαιοῦχον δεδεγμένους δύναμιν. Ἐν τῷ σπηλαίῳ τοίνυν διττὸν ἔτος διατρίψας, καὶ ἄγρυπνον τὴν ψυχὴν ἅμα καὶ τὸ σῶμα διαφυλάξας, οἷον ἄσαρκος τῇ μελέτῃ τῶν θείων λογίων ἐνασχολούμενος, πᾶσαν ἐξωστράκισεν ἄγνοιαν, τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς εἰσοικισάμενος γνώσεως.

Εἰ δὲ καὶ ὕπνου μεταλαχεῖν ἔδει πρὸς τὴν τῆς φύσεως ἀνάκτησιν καὶ ἀνὰ ἄρρωσιν, ἔστω τὴν λειτουργίαν ἐτέλει τῆς φύσεως, ὡς τὸ διττὸν ἔτος οὐδ' ὅλως ἀνακλιθῆναι, οὐ νύκτωρ, οὐ μεθ' ἡμέραν. Οὕτω νεκροῦται τὰ ὑπογάστρια, καὶ τῶν νεφρῶν τὰς δυνάμεις ἐκλύεται, καὶ τῶν ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστρὸς τὴν πύρωσιν παρασβέννυται, καὶ ἄτονος πρὸς τὸ ἑαυτῷ χρησιμεύειν γίνεται. ι'. Αὐθὶς τε πρὸς τὴν πατρίδα παλινοστήσας, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐν πρεσβυτέρου τάξει γινόμενος, καὶ ταύτῃ ὡς εὐγνώμων παῖς τῇ τιθηνῶ μητρὶ ἀποτίσας τὰ θρέπτρα, θεῖα προνοία πρὸς τὴν ἀλουργίδα τῶν πόλεων μετατάττεται, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως νυμφεύεται. Οὐ γὰρ ὑπὸ μόδιον κρύπτεσθαι ὅσιον φωστήρα τοιόνδε, ἐφ' ᾧ τὸ ἄχρονον καὶ αἴδιον φῶς ἀναπέπαιται, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίαν ὑψηλὴν καὶ περίοπτον ἀνατίθεσθαι, ἵν' ὡς ἐξ ἀπόπτου καὶ μεσαιτάτης περιωπῆς σάλπιγξ οἷα χρυσήλατος πάντα περιηγήσῃ τὰ πέρατα. Τίς οὕτως Ἐκκλησίαν ἴθυνέ τε καὶ ἔταξε, καὶ χθαμαλὸν ἐπεδείξατο φρόνημα, ἐν ὑψηλῷ τοῦ ἀξιώματος προτερήματι; τίς οὕτως ὄργην καὶ θυμὸν ἠνιόχησεν, ὡς ἔννομον πραότητα κτήσασθαι, ἀποστρυγοῦσαν μὲν πᾶν ὅ τι τῆς ἀρετῆς ἀντίθετον, καὶ διεκδικοῦσαν δὲ ἐξ ἀδίκων τὸν δίκαιον; τίς ἀγάπην τοσοῦτος, ἐξ ἧς ἔλεος φύεται; οὐ τῆς ἀρετῆς μέχρι νῦν ἔμψυχοι στήλαι τὰ σύμβολα φέρουσι.

Λόγος γὰρ πᾶς αὐτῷ ἐλέου ὑπῆρχεν ὑπόθεσις, ὡς εἰς ἕξιν ἐληλακέναι συμπαθείας καὶ μεταδόσεως τοὺς τῶν ἐκείνου ἐπαίοντας λόγων. Ἐπεισε γὰρ Θεῷ τὰ οἰκεῖα κυχρᾶν, φθαρτὰ διδόντας καὶ ῥέοντα ἀντιμετρεῖν τὰ ἐστῶτα, καὶ ἄφθαρτα, καὶ θησαυρίζειν ἐν οὐρανοῖς τῆς συμπαθείας τὸν ἔρανον, οὐ δαπανώμενον. Οὐδὲ κλέπτῃ συλῶμενον, ἐλεημοσύναις τὰς ἀμαρτίας καθαίρειν, καὶ τὰς ἀδικίας ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· πεινώσι διαθρύπτειν τὸν ἄρτον εὐαγγελικῶς, καὶ διψῶσι διδόναι ποτήριον· γυμνῶν περιστέλλειν τὴν γύμνωσιν, καὶ ἀμφιάζειν ἀνείμονας, καὶ ἀστέγους ὑπαιθρίους σκέπειν· ποιεῖσθαι νοσοῦντων ἐπίσκεψιν, καὶ πρὸς φρουρὰν τὸν πόδα προιεσθαι, καρποῦσθαι τῷ ἐλέῳ τὸν ἔλεον.

ια'. Μῆνιν δὲ τίς ἀπώσατο, καὶ ἀπωθεῖσθαι τὸ ποίμνιον πέπεικε, τὴν τὰ θεῖα σπλάγχνα τῶν οἰκτιρμῶν τοῖς ἔχουσι κλείουσαν; Ὡς γὰρ ἐποίησας, ἔστω σοι, φησὶν· ὦ μέτρῳ μετρεῖς, ἀντιμετρηθησομένῳ. Ἀφέντι γὰρ ἀφεθήσεται. Καὶ ἔμπαλιν ἀκολουθία πεφώνηκεν· οὐκ ἀφεθήσεται γὰρ οὐκ ἀφέντι. Τίς φθόνον, καὶ βασκανίαν κατέκρινε,

καὶ κατάκρισιν διδάξας; τὸ φθονεῖσθαι ἄριστον· ἀγαθὸν γὰρ ἅπαν ἐπίφθονον. Αὐτοκατάκριτον δὲ πρὸς τῷ αἰσχίστῳ τὸ βάσκανον τὸ πάντων τῶν παθῶν ἀδικώτατον καὶ εἰκαιότατον τὸ τοῦ ἐλέους ἀντίπαλον· εἶπερ ἔλεος μὲν ἀλλοτρίοις κακοῖς ἐπαλγύνεσθαι, ἀγαθοῖς δὲ τὸ βάσκανον, οὐχ ἑαυτοῦ ἔνεκα, τοῦ δὲ πάσχοντος· καὶ αὐξήσιν ποιεῖσθαι τῆς τηκεδόνας τῆς ἑαυτοῦ τῶν ἀλλοτρίων καλῶν τὴν ἐπαύξησιν, τὸν κεκτημένον ἀμυνόμενον πρότερον. Καὶ παιδεύσας μὴ κρίνειν τὸν σύνδουλον, ὡς ἂν μὴ κριθείημεν δικαίοις σταθμοῖς τοῦ μόνου κριτοῦ τὴν δίκην ἡμῖν ταλαντεύοντος· μηδὲ ἀρπάζειν τὸ τοῦ δεσπότητος ἀξίωμα. Εἷς γὰρ κριτῆς, ὃς οὐ κρίνεσθαι πέφυκεν, ὡς μόνος ἀμαρτίας ἐλεύθερος, δεσπόζων, οὐ δεσποζόμενος. Ἄφετε, εὐαγγελικῶς ἐβόα, καὶ ἀφεθήσεσθε.

Τίς λύπην ἀπόσαστο τὴν πρὸς θάνατον ἄγουσαν καὶ λύπην ἐδίδαξε τὴν θυμηδίας πρόξενον; ὣν ἢ μὲν ὡς πένθος τῆς ἐκ Θεοῦ ἀμαρτίας, σωτήριος· εἶπερ ἀμαρτάνειν τὸ ἀποτυγχάνειν οἱ ταῦτα δεινοὶ διελήφασιν· ἢ δὲ τῇ στερήσει τῶν ἡδονῶν ἐπισυμβαίνουσα, θυμόφθορος ὄντως καὶ ἄρδην εὐδόκιμος. Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι λύπην συμβῆναι, ἢ ἐπὶ στερήσει ἐφέσεως. Οἷα τοίνυν ἢ ἐφεις, τοιάδε καὶ τῆς ἀστοχίας ἢ λύπη· ἀγαθῆς μὲν ἀρίστη, ἄλλως δὲ ἐχούσης, ἄλλως ἔχουσα. Ἀρίστη δὲ τῶν ἐφέσεων μία πρὸς τὸ μόνον ἄριστον νεύουσα. Τῶν ἐναντίων δὲ καὶ αἱ ἐφέσεις ἀντίθετοι. Ἀκηδίας δὲ τὸ ἄτονον οὐκ ἐτόνωσε μνήμη θανάτου; διδάξας αὐτῆς τῆς ψυχῆς νευροτομοῦσαν τὴν δύναμιν ἀποσειέσθαι, καὶ ταύτην ἀντεισοικίας θεῖον φόβον, καὶ πόθω τὸν λαὸν παροτρύνας πρὸς εὐχὰς, καὶ ῥαθυμίαν ἄρδην τῶν ψυχῶν ἐκτινάττεσθαι, καὶ παντὶ σθένει τὰς ἑαυτῶν καρδίας τηρεῖν, ὡς ἂν μὴ ὡς διὰ θυρίδων τινῶν τῶν αἰσθήσεων ἀναβῆθαι θάνατος ἐπ' αὐτάς.

ιβ'. Ἐρευνητὴν τὰς Γραφὰς ἐδίδαξεν, ἐξηγητῆς καὶ παιδευτῆς τούτων γενόμενος, καὶ προφητικῶν πνεύματι τὰ κεκρυμμένα βάθη διερευνήσας τοῦ Πνεύματος, καὶ διαρρήξας τοῦ γράμματος τὸ προκάλυμμα, καὶ τὸ κάλλος δημοσιεύσας τὸ ἐναπόθετον· καὶ ταῦτα πάντα ἀτύφω, καὶ ἀκενοδόξω τῷ φρονήματι. Ἦδει γὰρ, ἦδει καταπατεῖν τὸ κενὸν δοξάριον, τὸ κενὸν τῶν πόνων ἀνάλωμα, τὸ τῶν ἀρετῶν λήϊον λυμαινόμενον. Τιθρᾶν γὰρ οἶδεν, οἷα πίθον, τὸ ψυχικὸν δοχεῖον τῶν ἀρετῶν, καὶ τῇ ἐκροῇ εἰσορῆν ἐκλαμβάνουσα, οὐδὲν ἦττον κενὸν τὸ δοχεῖον καθίστησιν, ἀκερδεῖς ἰδρῶτας χαριζομένη, καὶ πόνον προξενούσα 96.776 ἐπικαρπίας ἀμέτοχον. Πρέπει γὰρ ἦδει, Θεῷ μὲν πᾶν κλέος καὶ ἔπαρμα, ἀνθρώπῳ δὲ τὴν ταπεινώσιν, ὁδὸν ἀρίστῳ γινομένην ὑψώσεως, καὶ Ἰσραὴλ κλίματα, πρὸς Θεὸν μὲν ἀναβιβάζουσαν ἄνθρωπον, καὶ Θεὸν καρδίας τελοῦσαν ἐφέστιον.

ιγ'. Ἐταπεινοῦτο πάση τῇ κτίσει διὰ τὸν κτίσαντα Κύριον, ἢ μόνον οὐ Χριστὸς ἠτιμάζετο, καὶ νόμος θεῖος παρεωρᾶτο καὶ ἀνετρέπετο. Ἀπηνήνατο σοβαρὸν ἅπαν καὶ βλοσυρὸν, καὶ ὑπεροφρυβλέφαρον· μελίχιον μὲν τὸ ὄμμα τοῖς ὀμιλοῦσι διδοῦς, λόγον δὲ ἥπιον καὶ θεῖον ἠρτυμένον ἄλατι. Τὸ ἦθος μὲν χαρίεν, ἀστεῖον δὲ τὸ τοῦ προσώπου μειδίαμα, οὐ πρὸς ἔκλυτον διαχεόμενον γέλωτα. Εἰδὼς γὰρ ὡς ταῖς ἀρεταῖς αἱ κακίαι παραπεπῆγασιν, καὶ εἰσὶ πῶς ἀγχιθυροὶ, τῷ ἄριστα διακελευομένῳ πειθόμενος, προσεῖχεν ἑαυτῷ, τραπεζίτης εὐκρινῆς γινόμενος· κίβδηλον μὲν ἅπαν ἀποπεμπόμενος χάραγμα, τῆς δὲ βασιλικῆς εἰκόνος τὴν δραχμὴν προσιέμενος, κακίας μὲν ἅπαν εἶδος, ὡς χοῦν ἐκρίπτων τῆς ἑαυτοῦ καρδίας ῥύμη θεοῦ Πνεύματος, ταῖς ἀντιθέτοις δὲ τῶν κακιῶν ἀρεταῖς ἀρδευόμενος τε καὶ πιαινόμενος, καὶ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν οἴκῳ Θεοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀειθαλῆς γινωσκόμενος, καὶ Θεῷ φέρων καρπὸν ὠραῖον τὴν τῶν δι' αὐτοῦ σωζομένων πληθύν· ἢ ὡς φοῖνιξ τις τῶν ἀρίστων ἐλέγχων σφραττόμενος σκόλοφι. Καὶ

διελέγχων ἄριστα τοὺς οἰκίαν πρὸς οἰκίαν συνάπτοντας, καὶ Ναβουθαὶ διαρπάζειν ἐπειγομένους τὸν ἀμπελῶνα, ὡς οὐκ ὄντος Ἥλιου τοῦ διελέγοντος. Ἄλλ' ἤγειρεν αὐθις Ἥλιαν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐμφιλοχωροῦν ἐν δικαίων ψυχαῖς. Κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν προφήτας ἀνίστησι, ζηλωτὰς ἔργων ἀγαθῶν, ἀποστυγοῦντας μὲν ὅ τι φαῦλον καὶ ἄτοπον, εἰσοικιζομένους δὲ καὶ ἀντεισάγοντας πᾶν ἔννομόν τε καὶ δίκαιον.

ιδ'. Οὕτως οὗτος ὁ θεῖος ἀνὴρ κριτῆς τῆς ἀδικίας ἐγένετο· οὐ ταύτη κρίνων, ἄπαγε· πῶς γάρ; ἀλλὰ κατακρίνων, καὶ δεικνὺς ταύτην ἀπόβλητον, καὶ τῶν θείων περιβόλων ἀπειργῶν, ποιοῦντας τὰ ἄδικα. Χήρα γὰρ αὐτὸν ὑπεπίαζε θαμινὰ παρενοχλοῦσα, τρυχομένη τὴν καρδίαν τῷ ἀδικήματι. Καταφύγιον ὡσπερ ὄχυρόν τι καὶ ἀκαθαίρετον τουτονὶ καταλαμβάνει τὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον, ἀσφαλῶς οὐχ ἥκιστα βεβουλευομένη. Τίνα γὰρ ἂν ἕτερον εὔρατο τοῦ πάθους ἀντιληψόμενον; ἄρχοντα; ἀλλ' ἦρχε τῶν ἀρχόντων ἢ ταῦτα ἐπηρεάζουσα. Βασιλέα; ἀλλὰ τῇ τοῦ μέλους προσπαθεία τὴν γνώμην κατεθλύνητο. Σάρξ γὰρ ἦν ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ὁστοῦν αὐτοῦ κεχηρμάτικεν ἢ δρώσα τὸ βίαιον. Καὶ ἦν ἔδει τοὺς ἀδικοῦντας ἐπιστομίζειν, ἀδικεῖν ἠπειγέτο. Τί δρᾶς ὦ παράνομον γύναιον; ἀλουργίδα περὶ κείσαι, οἷα νόμου φύλαξ προβεβλημένη, καὶ νόμον καταπατεῖς; ὦ τῆς ἀρρήτου σοφίας τοῦ φήσαντος· Μὴ δότε τὰ ἅγια τοῖς κυσί, μηδὲ ρίπτετε τοὺς μαργαρίτας ἐμπροσθεν τῶν χοίρων! Αὕτη γὰρ τὸν θεῖον νόμον καταπατήσασα τὸν ἅγιον, τὸν μαργαρίτην δηλαδὴ τὸν πολύτιμον, στραφεῖσα τὴν πενιχρὰν 96.777 χήραν ἔρρηξε, τὴν ταύτης ἐφήμερον βιοτὴν διαρπάσασα. Τί πράττει, ὦ ἄπληστον καὶ ἀχάριστον γύναιον; γῆν τε καὶ θάλασσαν δωροφοροῦσαν ἔχουσα, χήρας ἀπόρου κατατρέχεις τοῦ πενιχροῦ κτήματος, ἧς σε δίκαιον ἦν ἀνταλλάξασθαι βίον; λόγῳ δὲ βεβαιοῦσα τὸν νόμον, ἔργῳ τοῦτον δρᾶς ἀποκήρυκτον; οὐκ ἠδέσθης τὸν πατέρα τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτὴν τῶν χηρῶν; ἀλλ' ἤκουσεν ὄντως ὁ τοῖς θεοῖς λόγοις αἰεὶ τρεφόμενος τῆς θεοπνεύστου ῥήσεως· Κρίνατε ὀρφανόν, καὶ δικαιώσατε χήραν· καὶ Ἥλιαν ἔχων τοῦ ζήλου ποδηγόν τὸν πυρίπνοον, Ἰωάννου μιμεῖται τὴν παρρησίαν, οὐκ ἔξεστί σοι λέγων ἔχειν τὸν ἀμπελῶνα τῆς ἀδελφῆς σου. Οἶε γὰρ τὴν φύσιν ἐκβεβηκέναι, εἰ καὶ τὴν ἀξίαν ὑπερέβης τῷ τυραννικῷ ἀξιῳματι; Ἀρχὴ γὰρ νόμῳ τυπουμένη βασιλεία καθίσταται, παρανομία δὲ στοιχειουμένη, τυραννὶς οὐκ ἀδίκως κατονομάζεται. Οὐκ ἀνέγνως Ἰεζαβὲλ τὸ δραματούργημα; τί τουτονὶ τὸν θεῖον εἰσέρχη σιχρόν; ἄπαγε πόρρω τῶν θείων ἀνακτόρων. Λουτήρ ὑπάρχει ὁ θεῖος ναὸς, ἀπορρίπτων τὰ ἀμαρτήματα. Οὐ τελώνης τὸν Ἰησοῦν ἐφέστιον εἰσδεξάμενος καλῶς διεσκόρπισεν, ἃ κακῶς ἐτελώνησε; καὶ σὺ θύγατερ (ἔτι γὰρ σε μέλος οὔσαν, εἰ καὶ δύσχηστον περιέδω ἐλπίδι τῆς σωτηρίας, σωτηρία δὲ μετανοίας δίχα, τῶν ἀνυπάρκτων καθέστηκεν)· ἀπόδος καλῶς, ἃ κακῶς διήρπασας.

ιε'. Ταῦτα λέγων, οὐκ ἔπειθεν. Ἔβουσε γὰρ τὴν ἀκοὴν ὡσεὶ ἀσπίς, οὐκ ἐπαίουσα τοῦ φιλοθέως καὶ σοφῶς φαρμακεύοντος. Ἐπεὶ δὲ τὸ πάθος ἐώρα πάμπαν ἀνίατον, ἐξωθεῖ τοῦ ἱεροῦ θαλάμου τὴν ἔνδυμα γάμου μὴ ἔχουσαν. Εἶτα τί; ἢ Ἰεζαβὲλ πάλιν τοῦ προφήτου κατεξανίσταται, καὶ φεύγει μὲν οὐδαμῶς ὁ κήρυξ τῆς ἀληθείας, οὐδὲ φρουρᾶ παραδίδοται, οἷα φωνὴ βοῶντος, ἀλλ' ὑπερορίαν καταδικάζεται. Ὡ τοῦ ἀτόπου φρονήματος! πάλιν τὸ τοῦ ὄψεως θέλητρον τῆς Ἐκκλησίας τὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον ἐξορίζειν ἐπείγεται, καὶ τῆς ἐφέσεως οὐ διήμαρτε. Μικρὸν ὅσον τοῦ θείου μακροθύμως ἐπινυστάξαντος βλέμματος, τοῦ βασιλικοῦ ἐξορίζεται ἄστεος, μᾶλλον δὲ προμηθεῖα Θεοῦ τοῦ θριαμβεύσαντος τῶν αὐτοῦ φιλῶν θεραπευτῶν τὸ ἀρβενωπὸν φρόνημα, καὶ πᾶσαν Θεοῦ οἷα Θεοῦ ὦν ἐν αὐτῷ, καὶ σὺν αὐτῷ περιήει, σὺν Ἀβραάμ πρὸς ἄλλοδαπὴν καλούμενος, σὺν Μωϋσῆ τῶν βασιλείων φυγαδευόμενος, σὺν Ἥλιᾳ πρὸς τὸ ἄντρον

Χωρήσβ ἀποτρέχων, σὺν Ἰησοῦ τῷ Θεῷ φεύγων εἰς Αἴγυπτον, ὡς ἂν ἐν τοῖς ἄθλοις ἡ ἀνδρεία γνωσθεῖται, καὶ κατάλληλα τὰ ἔπαθλα δρέψοιτο. Ὡς ἂν τρόπον τινὰ τὸν Ἰὼβ ἐκμιμήσῃται, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔρει Θεός. Ἡ οἶμαι με ἄλλως κεχρηματικέναι σοι, ἢ ἵνα δίκαιος ἀναφανῆς, ὡς ἂν καὶ ἄλλοις κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον.

ιζ'. Εἰ δὲ καὶ τινες ἕτεροι τῆς παρανόμου ταύτης ὑπερορίας συλλήπτορες γεγόνασιν, σιγῇ τιμῶμεν αἰδοῖ τῶν Πατέρων, ὡς ἂν μὴ τοῦ Χάμ ἀπενεγκώμεθα 96.780 πρόστιμον, τοῖς Πατράσιν ἐπιτωθάζοντες. Πολύτροπος γὰρ ἡ περὶ τούτου διήγησις, τῶν μὲν ἐπισκόπων ἐπιχεόντων τὸ ἄτοπον, τῶν δὲ τουτὶ πάντη ἀπαναινομένων, καὶ τῆς βασιλίδος καταψηφιζομένων, ἀπειλούσης τὴν τῶν ἑλληνικῶν τημένων ἀνακαίνισιν, ἤδη καθαιρεθέντων ἄρτι, εἴ γε μὴ σύμψηφοι πρὸς τὴν θεοῦ ἀνδρὸς γένοιτο δῖωξις. Καὶ νικάτω τὸ εὐφημον· οὐκ ἀγαθὸν γὰρ Πατέρας συγκρίνειν, ὡς ἂν μὴ τούτων ὑφ' ἑαυτῶν κριταὶ κατασταίημεν.

ιζ'. Εἴτε οὖν οὕτως, εἴτε ἐκείνως, ἀφαιρεῖται τῆς Ἐκκλησίας ὁ πρόεδρος, ἡ κεφαλή τε τοῦ σώματος, καὶ χηρεύει τὸ ποίμνιον τοῦ καλοῦ ποιμένος τοῦ χριστομιμήτως ἀεὶ τὴν ψυχὴν τιθέντος τὴν ἑαυτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων. Καὶ ἐπόθει ἡ Ἐκκλησία τὸν κήρυκα, τὸν νομέα, τὰ πρόβατα, καὶ τὴν σύριγγα· οἱ τοῦ Χριστοῦ ὑπερασπισταὶ τὸν ταξίαρχον, καὶ τὴν σάλπιγγα κατ' ἐχθρῶν νοητῶν ταραττούσαν, τὸν προασπιστὴν αἰ χῆραι· οἱ ὄρφανοὶ τὸν πατέρα· οἱ νοσοῦντες τὸν κομιστὴν, οἱ ξένοι ξεναγωγόν· ἡ τῶν πόλεων ἀλουργίς τὸν χρυσὸν τὸν ἀκίβδηλον κοσμοῦντα δι' ἑαυτοῦ, καὶ ἐπικιρνῶντα τὴν βασιλείαν τῆ ἱερωσύνης, καὶ τῆ τοῦ πατρὸς ὥρα χαριτοῦντα τὸ σκῆπτρον, καὶ τὸ διάδημα· αἱ φιλόθεοι ἀκοαὶ τὸν χρυσολόγον καὶ χρυσόστομον. Καὶ εἰ μὴ τολμηρὸν φάναι, συνεξήει Χριστὸς ὃν ἔφερεν ἔνοιστον. Ὡς πῶς ἀδακρυτὴ τὴν ἀνήκεστον ἐκτραγωδήσασιν συμφορὰν; οὐδὲ λιθίνῃ γὰρ καρδίᾳ μὴ δακρύειν ἐπὶ ταύτῃ δυνησεται, ἐπεὶ καὶ λίθος ῥάβδῳ Μωσαϊκῇ ῥαπιζομένη ἐξέχεε νάματα, καὶ καρδία στερῶν τῷ μεγέθει πληγεῖσα τῆς τραγωδίας, ποταμηδὸν ἐκχεῖ δακρῦν κρουνοῦς. ιη'. Ἄλλ' ἄφνω τὰ βασίλεια θραύεται, καὶ Φαραὼ πάλιν τὸν θεόπτην ἐπιβοᾷ τὰ πρὸς τὴν τῆς μάστιγος ἄμυναν· ὃ δὴ καὶ γίνεται. Ἄμα γὰρ Ἰωάννης βασιλικῶ παλινοστεῖ προστάγματι, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις. Οὕτως οἶδε Θεὸς τιμᾶν τοὺς ὄντας αὐτοῦ· Ζῶ γὰρ ἐγώ, λέγει Κύριος, ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω. Πάλιν τοίνυν ἐν εὐθυμίᾳ τὸ Χριστοῦ ποίμνιον. Πᾶσι γὰρ ἀποδίδεται ὃ τὰ πάντα πᾶσι γινόμενος, καὶ χαίρει μὲν ἅπαν Χριστοῦ τὸ ὑπήκοον, καὶ παινείται, καὶ αὖξει ἐν ἀγαθῇ γῆ τῆς καρδίας, ὡς σπώρον τοῦ πνεύματος τοὺς Ἰωάννου λόγους δεχόμενος. Ὁ δὲ διάβολος θραυματίζεται, καὶ πάλιν τοῦ κήρυκος συνήθως κατεξανίσταται, καὶ ἐξαιτεῖται ὁ ἀδρανὴς τὸν ἀνδρεῖον τῆς Ἐκκλησίας πρόβουλον, καταλύειν πειρώμενος, καὶ τὸν πλοῦτον λαφυραγωγεῖν τὴν ἀσύλητον· καὶ λαμβάνει μὲν τὴν ἐξουσίαν τοῦ σώματος, ὡς ποτε τοῦ Ἰὼβ ὁ τούτου μὴ φέρων πρότερον τὸ ἐμβρίμημα. Καὶ πάλιν ὁ δίκαιος αἴρεται, ὁ νυμφίος τῶν θαλάμων ἐξοστρακίζεται, καὶ τὸν νυμφικὸν ἡ Ἐκκλησία περαιοῖται κόσμον, καὶ τὴν κεφαλὴν περικεῖρεται, τοῦτον οὐκ ἔχουσα. Πῦρ γὰρ ἐκ τοῦ θρόνου, οἷα σκηπτὸς θεήλατος τὴν Ἐκκλησίαν 96.781 ἅμα καὶ τὴν σύγκλητον κατανέμεται. Καὶ πάλιν οἰμωγαί τε καὶ δάκρυα, συνεκδημεῖν πλήθους ἢ ἐνδημεῖν ἐφιεμένου, καὶ ἦν αὐτοῖς ὁ θάνατος αἰρετώτερος τῆς Ἰωάννου στερήσεως. Ἀλλὰ φευκτῶν κακῶν Θεοῦ παραχωροῦντος ἐπικρατούντων, οἷς ἐπίσταται, κρίμασιν.

ιθ'. Οὕτω γὰρ πάλιν ἀμείβων, ἐξ ἄστεος ἐκ χώρας εἰς χώραν μεθιστάμενος, ὃν ἐπόθει διώξας κατέλαβε· τὸ ζῆν χρηστὸν λογισάμενος, καὶ κέρδος τὸν θάνατον, τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνισάμενος, τὴν πίστιν τηρήσας, καὶ τὸν δρόμον τελέσας, καὶ

κομισάμενος τῶν ἄθλων τὰ ἔπαθλα, τῆς δικαιοσύνης τὸν στέφανον. Ἄλλ' οὐκ εἶασε καὶ θανῶν τὴν νύμφην τὴν ἑαυτοῦ ὁ φιλούμενος, φιλόνημος, καὶ φιλότεκνος, οὔτε μὴν τοὺς παῖδας τοὺς ἑαυτοῦ τῆς οἰκείας ἐστερημένους χάριτος, ἀλλὰ θεία Προνοία καὶ κρίσει καταλλήλως πρὸς τὰ βασίλεια φέρεται, τὸ μὲν σῶμα πρὸς τὰ ὀρώμενα, τὸ δὲ πνεῦμα πρὸς τὰ ἀθέατα· καὶ κήρυξ τῶν θείων λογίων διαμένει, μέχρις Χριστὸς αὐθις παραγενήσεται, μεθ' οὗ δοξασθήσεται, τῆς αὐτοῦ κατατρυφῶν χαρᾶς τε καὶ ὠραιότητος. Ταῦτά μοι, ὦ Πάτερ Πατέρων, πρὸς σε τὰ ψελλίσματα· ἀλλ' ἐποπτεύοις ἡμᾶς τοὺς ὁμωνύμους, καὶ ἀντιδοίης τῆς πρὸς τὸν Κτίστην οἰκείωσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς, εὐφροσύνη αἰώνιος· ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.